

KANDIDATNUMMER 3069

Sidetall _____ av _____

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III
Skriftlig eksamen
4 timer

Den internasjonale sommerskole
Universitetet i Oslo
2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Den første betydningen er geografiske område hvor samene bodde, og den andre betydningen er etniske folkgrupper av samene

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er en område i Nord Norge, Sverige, Finland og Kola halvøya i Russland hvor samene lever.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

En same kan basere sin identitet på genetisk avstanding, på morsmål, på personlig ~~forleide~~ følelser

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Det tradisjonelle samiske samfunnet slo seg på etablert plasse, jaktet sammen i grupper å flyttet mye i løpet av året.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Samene trengte områder for å jakte, derfor organiserte de seg tok fram deres territorier.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornorskingspolitikken overfor samene ble praktisert.

Det var språk politik og jordbrukspolitikk

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Det står i paragraf 110a i Grunnloven fra 1988 at samene har sitt eget språk, sin egen kultur og sameliv.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd er samearbeid organ.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden hadde sosial-arbeid og historisk fortelling funksjon.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Lars Levi Læstadius gjorde denne bevegelse på moral

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjuårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.
- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Meg Jay er bekymret over at dagens unge roter bort tjuårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjuårene.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Kidults og twixters er en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tju- trettiårene, som ikke aner hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

"Fordi-generasjonen" er de unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Junaid Khan bestemte seg for å gå tilbake til studiene

~~fordi utdanning er viktig og han ønsker å gjøre~~
~~og han ønsker å være voksen.~~

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" Det betydningsfulle tiår,
det glade tiår er det period når man drømmer
mye og har illusjoner.
2. Den perioden i livet som påvirker voksenlivet.
3. På midten av 2000-tallet var beskrevet en ny voksende
gruppe med ~~som~~ ord ~~til~~ kidults og twixters.
4. Økte valgmuligheter skjedde på grunn av at
individualisering økt.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, vil han ~~ni~~ ha mindre
å realisere i trettiårene.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som forsørger dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper er det dyrket dyktighet.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret hvis de ikke er sikkert hva de skal gjøre.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at de unge ikke er skyldt at
at de forventer for mye.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har bestemt å skaffe seg utdanning.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble fant død,
- å spille spilte ~~har~~ en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka å handle om de som
- å føde født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevde
- å fortelle en krig, og boka forteller at de var unike, at alt de
- å gjøre gjord var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist forteller historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandleet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente har forventet hele tiden å få en jobb som
- å betale ha var godt betalt, slik at det er

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva har livet bydde på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten ble
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke var så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
 å leve om alt dette, hvis hun var levd.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene
 (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene
 (for) mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, av den grunn kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktig periode i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av viktige perioder i livet.

Hvilken perioden synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktige perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er på ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Den oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi får til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun herder at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. De flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger seg på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i stor grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere ønsker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat til hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner om helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, naturlige verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Noen halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å kjøpe maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere nye abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene få bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer ved omkring i Oslo, og er allerede på utkikk med nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellom bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter seg på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den evige jakten på lykken.

Mange mennesker i våre dager jakter på lykken og det gode liv. Men jeg tror at det er dumt. Livet vårt avhenger av oss selv. Lykken er bare konsekvens av hard jobb. Hva det betyr "å ha lykken" i løpet av eksamentid for eksempel? Det betyr at student leser mye, lærer mye, og etterpå får han eller hun gode spørsmål fra sensor. Og kaller det lykken. Og hvis man har utdanning, gode kunnskaper, erfaring, får han eller hun god jobb. Og han eller hun kaller det igjen lykken. Men det er ikke lykken, det er bare konsekvenser. Man tenker at han eller hun kan ha lykken i kjærlighetsliv. Jeg tror ikke at det er sant. For å være elsket man må elske! Man skal ikke bare vente på kjærlighet, man må elske og det skal komme tilbake. Man må passe på de andre, men også skal ikke glemme å elske seg selv. Det er veldig viktig, tror jeg. Men hva om hvis man vinner penger i lotteri, for eksempel? Jeg tror at det er egentlig ulykken. Vet hver man hvordan ~~man~~ penger må brukes for? Å ha mye penger kan føre dårlige konsekvenser. Man kan være fornøyd bare med penger som han eller hun tjente seg selv. Jeg hadde tid når jeg ikke hadde lykken. Jeg var syk og leper så at det var uten grunnen. Men jeg tror at det var grunnen. Det var bare ~~ten~~ mine tanker. Det var

UNIVERSITY
OF OSLO

International Summer School

Candidate number/Kandidatnummer: 3069

Date/Dato 31.07.2014

Course/Kurs TSSN 0130

Page/Side 2 of/av 2

Do not write
in this space

grunnen i mitt hode. Alt som skjer med oss avhenger av at hva vi tenker om, hva vi er reddet av. Også man kan forvente for mye å vente på lykken og det kan være farlig, fordi man kan bli skuffet i livet sitt.